

Lentner Csaba

A Magyar Tudományos Akadémia 2026-os közbizalom-felméréttetésének elemzése – avagy ki lehet a nemzet tanácsadója?

An Analysis of the Hungarian Academy of Sciences’ 2026 Public-Trust Survey – Or Who Can Be the Nation’s Adviser?

Összefoglaló

Az alapításának 200. évfordulóját ünneplő és vezetőségváltáson áteső Magyar Tudományos Akadémia működési és pályázattatási rendszerét az elmúlt évtizedekben számos kritika érte. Az utóbbi két évben pedig felerősödtek az intézmény akadémikusainak tudományos teljesítményét kritikával illető vélemények is. Az MTA a bírálatokra a konstruktív párbeszéd helyett egyoldalú kinyilatkoztatásokkal válaszolt. A nemzetközi tudományos élvonaltól elmaradó akadémikusi teljesítményeket bemutató kritikára érdemi cáfolatot nem adott. 2026-ban pedig egy közvélemény-kutatást végeztetett, amellyel az iránta megnyilvánuló közbizalmat próbálta igazolni. Jelen tanulmány az MTA közbizalmi indexének, az elvégzett közvélemény-kutatás ellentmondásos tartalmát mutatja be, ráirányítva a figyelmet a Magyar Tudományos Akadémia működésének valódi problémáira, a nemzetközi térben is versenyképes akadémikusi teljesítmény és az átlátható szervezeti működés deficitjére. Unikuma a tanulmánynak, hogy nem igazoltan jobboldali-polgári értékrendű kutatók korábbi, akadémiai működést kritizáló elemzései is bemutatásra kerülnek.

Kulcsszavak: nemzeti tudomány, nemzetközi versenyképesség, teljesítmény, hitelesség, Magyarország

Summary

The Hungarian Academy of Sciences, which is celebrating the 200th anniversary of its foundation and has undergone a change in leadership, has faced numerous criticisms in recent decades concerning its operating and grant-awarding system. Over the past two years, critical views have also become more pronounced regarding the scientific performance of the

---

LENTNER CSABA, PROF. DR. közgazdász, egyetemi tanár, a *Polgári Szemle* főszerkesztője

institution's members. Rather than responding to these criticisms through constructive dialogue, the Academy has replied with unilateral statements. It has not provided a substantive rebuttal to criticism demonstrating that the performance of its members falls short of the international scientific elite. In 2026, it commissioned an opinion poll with which it sought to substantiate the public trust expressed towards it. The present study examines the MTA's public-trust index and the contradictory content of the opinion poll conducted, drawing attention to the real problems in the operation of the Hungarian Academy of Sciences: the deficit in internationally competitive academic performance and in transparent organisational functioning. A distinctive feature of the study is that it also presents earlier analyses criticising the Academy's operation by researchers who cannot be identified as belonging to a right-wing or civic-conservative value orientation.

Keywords: national science, international competitiveness, performance, credibility, Hungary

---

BEVEZETÉS

A Magyar Tudományos Akadémia működését 2025 tavaszától egy újabb kritikai hullám érte, amely az intézmény avítt, átláthatatlan működési rendszerét kifogásolta. Az utolsó, szinte érintetlenül maradt sztálinista intézményként definiálta Schmidt Mária Széchenyi díjas történészprofesszor a nagy múltú szervezetet (Schmidt, 2025). Láncki András filozófusprofesszor, a Budapesti Corvinus Egyetem volt rektora abbéli véleményének adott hangot, hogy az Akadémiát évtizedek óta ugyanazok a balliberális körök uralják, akik a rendszerváltás után is megtarthatták pozícióikat, amely súlyos strukturális és ideológiai problémákhoz vezet (Láncki, 2025). Pokol Béla jogászprofesszor, az Alkotmánybíróság egykori alkotmánybírója úgy jellemezte a Magyar Tudományos Akadémiát, hogy az máig egy belső lobbierdekekre és politikai érdekekre épülő rendszer, ahol a teljesítményalapú tudományos értékelés helyett a kapcsolati hálók döntenek a tagságról, miközben az objektív mérőszámok és a nemzetközi sztenderdek alig érvényesülnek (Pokol, 2025). A jobboldali értelmiségiek állításait az MTA vezetése igyekezett cáfolni, ám az érdemi párbeszéd helyett egyoldalú nyilatkozatokat tett közzé (Freund, 2025, Romsics, 2025), amelyek tartalma vitatható. Az akadémiai reakciókra válaszul a MTA akadémikusainak nemzetközi térben mérhető tudományos teljesítményei megvizsgálásra kerültek. Az empirikus kutatás igazolta a nemzetközi minőségi publikációs platformokon a magyar akadémiai „tudós elit” gyenge láthatóságát, és a megjelenített kutatási eredmények magyar versenyképészen alig javító hatását (Lentner, 2025, a). A jószándékú kritikát politikai lapokban cáfolták, vitatható hangnemen és módszerrel. Erre válaszul még részletesebb tudományometriai számítások készültek, amelyek igazolták, hogy az MTA tagságának teljesítménye a nemzetközi átlag 39 százalékát éri csak el, vagyis az átlagszínvonal egyharmadát. Egyes társadalomtudományi osztályoknál a lemaradás még ennél is katasztrofálisabb, például a jogász-közgazdász osztálynál 88 százalékos a deficit. A dolgozat rezüméje, hogy egy nem

átlátható, nem értékalapú elven működő, gyenge tudományos teljesítényt felmutató Akadémia a gazdaság versenyképességén érdemben nem sokat javít, a meritokratikus szempontokat nem elsődlegesen érvényesítő tudományos pályázati rendszere az utánpótlás minőségét kontraszelektálttá teszi, a magyar tudományt a világ tudományos élvonalába nem kapcsolja be, mivel a nemzetközi kutatási kollaborációja gyenge (Lentner, 2025 b.). Az MTA hivatalos válasza a kritikát egy olyan statisztikai adathalmaz közreadásával próbálta védeni (Kollár és társai, 2025), amelynek módszertana nem a nemzetközi standardokra és adatbázisokra épül, és az elemzés módszertana sem egzakta. A MTA hivatalos elemzése cáfolatra került, sőt egy, a nemzetközi tudományos tevékenységtől elzárkózó (rendszer-típusú) akadémikus portréja is bemutatásra került. (Lentner, 2026).

Az MTA tevékenységének tudományos elemzését továbbra is napirenden tartja, hogy a tudós testület a közel 20 ezer fős köztestületi tagságával, és a kritikákat megfogalmazókkal érdemi párbeszédet nem folytat a feltárt problémákról, a meritokratikus szempontokat sokdrangúnak tartja az utánpótlási-pályázati rendszerében¹, miközben állami közpénzekből és közvagyonból tartja fenn magát. Sőt, a Magyar Tudományos Akadémia az elsők között jelentkezett be a Tisza-kormányral történő együttműködésre. E dolgot az apropója az MTA kiválóságát bizonyítani hivatott közvélemény kutatás cáfolata, valamint annak a megvizsgálása, hogy milyen követelmények teljesítése esetén lehetne az akadémiai tudományos testület a „nemzet tanácsadója”.

AZ MTA MEGBÍZÁSÁBÓL KÉSZÜLT, AZ MTA IRÁNTI KÖZBIZALMAT VIZSGÁLÓ TANULMÁNY

Büszkén hirdeti a Magyar Tudományos Akadémia, hogy teljes a társadalom bizalma iránta (MTA-Medián, 2026). A felmérésről azonban nem objektív módon tájékoztatnak, hanem a számukra kedvező adatokat kiemelik, a többi pedig elhallgatják, noha az objektivitásnak az intézmény leglényegéhez kellene tartoznia e területen is.²

„A magyar társadalom továbbra is a tudósokban és a Magyar Tudományos Akadémiában bízik a legjobban”, így szól a szalagcímük. De mekkora is ez a bizalom valójában, pontosan kinek szól és miből fakad?

Mindjárt vágjunk is a közepébe: ugyan az MTA iránt érzett társadalmi bizalom valóban a legnagyobb, de ez mégsem olyan pozitív eredmény, mint ahogy ők elhitetni kívánják. Előzményként annyit el kell mondanunk, hogy az MTA társadalmi megítélésének vizsgálata nem új keletű cselekedet, a Medián is vizsgálta korábban is (2006-ban), ahogy a TÁRKI is 2009-ben, valamint 2013-ban is.

Nyúlunk most a TÁRKI-féle felméréshez (a 2009-eshez, mert a 2013-asban érdemi változás nem történt az MTA-ra vonatkoztatva): „Új vizsgálatunk szerint 2009 tavaszán (is) alacsony a magyar lakosság intézmények iránti bizalma. Ha tízfokú skálán kérjük elhelyezni az adott intézménnyel kapcsolatos bizalmat, és a skála közepének az 5-öt tekintjük, akkor ezen a skálán az inkább pozitív tartományt csak az MTA lépi át 6,2 pontos bizalomindexével, míg a többi intézmény iránti bizalom értéke mind kisebb a középértéknél. Így valójában különböző fokú bizalmatlanságról beszélhetünk az egyes intézmények esetében.” (Tóth, Tárki, 2009)

Tehát láthatjuk, 2009-ben a középértéknél valamivel magasabb bizalmat mutató értéket még őszintén annak nevezték, ami valójában: csak egy kicsit kevesebb bizalmatlanságnak. Ez ugyan egy régebbi felmérése a Tárkinak, de a Medián mostani felmérése sem cáfolja ezt az eredményt. Ugyan az MTA megrendelésére (!) készült, de még így is csak 3,9-es elfogadottságú az intézmény, ahol 3-as a középérték, és közel 40 % nem, vagy egyáltalán nem bíz benne (vagy nem tud válaszolni).

Ráadásul az interpretációban egyértelműen a teljes társadalom bizalmáról van szó, legitimációs érvként használja az Akadémia azt, hogy a társadalom egésze felsorakozik mögötte. A bizalom mértéke azonban az MTA esetében többet mond el a társadalom várakozásairól a vezetőnek gondolt tudományos szerv iránt, mint az intézmény valódi, tényleges működéséről, mert ez a bizalmatlanságnál alig valamivel jobb bizalom is valójában abból táplálkozik, hogy az emberek nem tudják, nem ismerik igazán az Akadémiát. Előrebocsátom: a reformokat sürgető törekvések éppen azt szolgálják, hogy az MTA valóban megfeleljen annak, amit a társadalom elvár tőle.

Miért mondható az, hogy az MTA hitelességének elfogadása, biztos, hogy az intézmény iránti tájékozatlanságból fakad?

Először is azért, mert különböző felmérések – például az amerikai kongresszussal kapcsolatos attitűdöktől kezdve, a közkönyvtárak, múzeumok iránt érzett bizalmon át, a vállalatok környezetvédelmi reputációjáig – tudományosan igazolják azt, hogy a különböző közintézményekről gyakran kedvezőbb vélemények és magasabb elégedettségi értékelések születnek azon társadalmi csoportok körében, amelyek nincsenek közel az adott intézményhez, nem veszik igénybe rendszeresen a szolgáltatásait. Tehát ha valakik nem ismerik az adott (társadalmi-kulturális) intézmény tényleges működését, hajlamosak annak pozitívabb szerepet tulajdonítani, mint azok, akik ismerik. Ez a jelenség a „halo-hatásnak” is köszönhető, amelynek során az intézmény iránti bizalom inkább általános hírnevén, *pouvoir*-ján, mint konkrét tapasztalatokon alapul (Mondak et al., 2007, UK Gov. 2025, Siano, 2013, Park, 2020). Igazolták már elég régen azt is, hogy a tudományos autoritás „aurája” is képes elhomályosítani és torzítani az emberi ítéletalkotást. Az intézményesült tudomány körül kialakuló halo-hatás működése azt jelenti, hogy önmagában a státusz is legitimációt és hitelességet sugall. Egy konkrét felmérés például bizonyította, hogy a megkérdezettek olyan egyetemeket is a legjobb üzleti alapképzéssel rendelkezők közé soroltak, amelyek valójában nem is indítottak üzleti képzést – pusztán az általános intézményi reputációjuk miatt (Collier, 1992).

Sőt, egy másik vizsgálatban azt is kimutatták, már az is elég, hogy egy egyetem kutatóegyetemként legyen besorolva, és már ettől jelentősen növekszik oktatóinak szakmai reputációja – igen, magától a tekintélyt sugalló elnevezéstől (Fairweather, 1988).

Hogy az emberek képesek olyan intézményről is véleményt formálni, amelyet nem ismernek, igazolja már a 2009-es TÁRKI-felmérés is: beraktak egy kitalált intézményt (Nemzeti Közpénzügyi Hatóság), amelyről így is markáns vélemény született.

Másodszor azért, mert több közvetett és közvetlen adat és információ megmutatja, hogy az emberek tényleg nem ismerik az MTA-t, közvetlen nem találkozhatnak vele.

Fogjuk látni, hogy inkább egy általános, a tudomány, a tudósok, felsőoktatás-kutatás iránt érzett együttes bizalom jelenik meg az MTA iránti közbizalomban, úgy tekintik, hogy vala-

miféle kumulációja, kvintesszenciája a tudósok tevékenységének. Erre az MTA maga is szándékosan, erősen rájátszik, kizárólagosan együtt emlegetve a tudósok összességét az MTA-val.

Az átlagember számára az, hogy pontosan kik az MTA tagjai, hogyan működik az MTA megfoghatatlanabb, mint azok a foglalkozások, amelyek a többi, bizalmatlansági listán szereplő intézményhez kapcsolhatóak.

Érdemes egy pillanatra utalni egy 2016-os mikrovizsgálatra, amelyben arról kérdeztek, hogy melyek a legnagyobb presztízsű foglalkozások. Az „akadémikus”, mint olyan foglalkozási kategória, amit az emberek ismerhetnek meg sem jelenik (Csányi–Giczi, KSH, 2016). Újságíró, jogász, politikus, bíró, rendőr stb. – ezeket a foglalkozásokat könnyebben lehet intézményhez kötni. Ráadásul ezeket az intézményeket az emberek mindennapi részvételük során a társadalmi nyilvánosságban jobban megismerik, közvetlenebb kapcsolatba kerülnek vele – így kisebb a halo-effekt hatása is.

Persze mindennél beszédesebb az, hogy az idők során változatlanul, a 2006-os felmérésből is és a 2021-es felmérésből is kiderül, hogy az MTA-t alig ismerik az emberek; 2006-ban minden tizedik embernek nem volt róla elképzelése, 2021-ben pedig az MTA ismertségére vonatkozó eredmény az lett, hogy a válaszadók 78%-a alig vagy egyáltalán nem találkozik az MTA tevékenységével (híreivel, megszólalásaival) (Kutatás az MTA megítéléséről, 2021).

Nem meglepő, hogy az a kérdés, hogy a társadalom mennyire ismeri az MTA-t, teljesen kimaradt a 2026-os felmérésből. Közvetve viszont ebből is kiderül, hogy a magyar társadalom a tudósok kedvező megítéléséből vonakoztat az MTA kedvező megítélésére, hiszen a kutatóhálózatok leválasztásáról ugyanakkora arányban, azaz túlnyomó többségben (74%) nem hallott a magyar társadalom, ahogy nem ismerték az MTA-t 2021-ben (A Magyar Tudományos Akadémia társadalmi megítélése, 2026).

Akik valóban ismerhetik az MTA tényleges működését, azok a PhD-fokozattal rendelkezők, illetve az afölötti besorolású tudományos kutatók. Itt pedig, ahogy korábban írtam, írtunk róla, a megfélemlítésen alapuló oligarchikus rendszert működtetnek; éppen, hogy nem hagyják az érdemi tudományos közösséget és annak valódi képviselőit, az akadémiai köztestületet, érdemben beleszólni az ügyek intézésébe.³ Mondhatnám, a felszín alatt „fortélyos félelem igazgat...”.

LÉPTEN-NYOMON VISSZAKÖSZÖN A MŰLT

Nagyon fontos, hogy az MTA intézményét ne mossuk össze általában a tudósokkal. Az, hogy az MTA a maga közleményében együtt tárgyalja a tudósok megítélését az intézmény megítélésével, elken és ködösít. És ez a ködösítés, láttuk, hatásos, mert a társadalom nem ismeri az MTA-t, nem tudja, hogy a tényleges kutatások nem ott folynak.

A gyakorló, és az akadémikusoknál eredményesebb tudósok ugyanis egyetemeken, kutatóintézetekben dolgoznak. Ha vannak MTA-s pályázataik, akkor azok az MTA költségvetésén keresztül megvalósuló állami támogatások (Lendület program, Bolyai ösztöndíj stb.), és nem jelentik azt, hogy az MTA állományához tartoznának. A kutatóintézetek tudományos akadémiai alá sorolása azonban olyan szovjet találmány, „ügy-felejtett” államszocialista monopólium, amitől talán már illenék megszabadulni, de még a gondolatától is. A második vi-

lánháború utáni kommunista állam az egyetemeken, illetve önállóan működő intézeteket és műhelyeket ugyanis 1950-től kezdte meg folyamatosan beolvasztani az MTA kutatóintézeti hálózatába, hiszen az 1950-es évek elejére a rezsim – több lépésben – átvette az akkori szovjet tudományos és akadémiai rendszert (Reszkető – Váradi, 2020).

Sajnos nálunk elmaradt az a fajta tiszta lappal indulás, megújulási folyamat, amely más posztszovjet közép európai országokban megtörtént rögtön a rendszerváltás után – néhol nem átalították még az intézményt is feloszlatni, míg nálunk nemcsak, hogy bebetonozták, hanem bőségesen ki is staffirozták a tagokat (Jakab, 2017).

2019-ben a Magyar Tudományos Akadémia szaktudományi osztályai által felügyelt és irányított kutatóintézeti hálózat leválasztása szakmai okok miatt történt, hiszen a magyar tudományos élet, kifejezetten az MTA által felügyelt kutatóintézetek, jobbára a társadalomtudományi intézetek a koncepciótlanság által generált teljesítményhiány vákumába kerültek, ami által Magyarország nemzetközi versenyképessége, a tudás-gazdaság nem elégséges transzmissziója miatt visszaesett.⁴ Máig visszasírja az MTA vezetése a kutatóintézetek akadémiai felügyelet alá visszakerülését.

Sőt, a problémát fokozza, hogy a szovjet mintára létrehozott Magyar Tudományos Akadémia – a számtalan felsőoktatási reform ellenére – a magyar egyetemek autonómiáját máig korlátozza, hiszen az MTA máig felügyeletet gyakorol az egyetemek felett. Az egyetemi tanárok tudományos előrehaladása a PhD fokozat megszerzése után az MTA-n már „bent lévő” akadémikusaitól függ.⁵ Továbbá, az Országgyűlés a költségvetési törvény keretében jelentős összeget biztosít az Akadémia pályázati rendszerének működtetéséhez, vagyis az egyetemi kutatóhelyek finanszírozásához, ami pedig az egyetemek és a kutatók tudományos előrehaladását adja. Tehát a kutatási forrásra szánt állami közpénz kerülővel, az MTA döntéseinek keresztül jut el az egyetemi kutatókhoz. De mivel az MTA nem átlátható módon működik, más szellemi irányzatokhoz tartozók kizárására törekszik a pályázatokból, a neki nem tetsző új szellemi áramlatok tudományos képviselőit és munkájukat diszkvalifikálja, így a kutatók előre jutását akadályozza, ezáltal a szellemi korrupció tovább él a rendszerben. Az az álláspontom, hogy a tudományos kutatások vitelét, oktatásba, nemzetgazdaságba való becsatornázását az egyetemek kell, hogy végezzék. Az a vargabetű, ami az MTA felé elkanyarodik, teljességgel meghaladott, felesleges, mint ahogy az MTA tagok által fenntartott, nem kizárólag érdemalapú akadémikusi, doktori bevételek rendszer is.

Visszatérve az MTA megrendelésére készült 2026-os felmérésre, a kérdőívünk felteszi azt az álságos irányított kérdést is, hogy a kormánynak bele szabad-e szólania az MTA működésébe. Ebben a kérdésben impliciten benne van, hogy az MTA maradéktalanul ellátja a feladatát, azt, amelyre megbízást és költségvetést kapott az államtól. De hát éppen ez az, hogy nem látja el! Olyan tagokat választanak be nagy számban, rendszeresen és mindenfajta átláthatóság nélkül, akik a hatályos tudományértékelési szempontok szerint nem felelnek meg annak a bizalomnak, amelyet az állampolgárokat képviselő állam behelyezett a független működés garantálásával. Azt egyetlen közpénzből működő intézmény sem teheti meg, hogy ne kérjék rajta számon, ha nem az alapfeltételek szerint működik, ha valójában visszaél azzal a társadalmi megbecsültséggel, amelyet nagy elődei szereztek neki.⁶

Ez a felmérés is belátja, hogy még sürgetőbb egy akadémiai reform. Én nem tartanám annyira pozitívnak azt az eredményt, hogy a társadalom majdnem 80 %-a nem ismeri az MTA-t, és e nem ismertségnek bizonyítottan van pozitív felhúzó hatása a megítélésre, ráadásul javít rajta a tudósok iránti általánosan kedvező attitűd is, mert a társadalom összemosza az MTA hathatós ködösítésének hatására a teljes tudományos közösséget az MTA-val – és még így is az az eredmény, hogy a középértéknél nem sokkal magasabb a bizalom iránta.

A teljes társadalom a tudósokban bízik a leginkább. Igen, a tudósokban, és mi, akik az Akadémia reformjának szükségességét hirdetjük, éppen erről beszélünk: az MTA valóban az arra érdemes tudósok méltó gyülekezőhelye legyen, ahogy azt a társadalom joggal elvárhatja. De nem az.

Szomorúan jegyzem meg, hogy az Akadémiai érdemi működése az elmúlt bő egy évtizedben a polgári kormány aktív állam-vezérelt gazdaság- és társadalompolitikájának kritikájára, majd az utóbbi időben nyílt támadására irányult. Így a 2026-os felmérésben szereplő viszonyítási alap, vagyis a kormányzat, a politikum – a köztársasági elnöktől kezdve az állami hatóságokig, kormányig – eleve legyengített, a társadalom előtt lejáratott pozíciókkal rendelkezik.⁷

A MAGUNK ELŐTT TOLT AKADÉMIAI PROBLÉMA, AMIT MÁIG NEM OLDOTTUNK MEG

Az MTA teljesítményhiányának és belterjes, átláthatatlan működésének felismerése persze nem újkeletű. Sőt, elég régóta felmerül időről időre a probléma és az Akadémia most, e legfrissebb esetben már gyakorlottan, nem először alkalmazta a nép akarátára, bizalmára hivatkozást – ami persze régi trükk, demagógok, végső soron pedig a zsarnokok szoktak előszere-ttel erre hivatkozni ugyanis legitimációs eszközként (Ludassy, 2015).⁸

Hogy többen hosszú ideje látják és megfogalmazzák azt, hogy mi a gond, arra álljon itt néhány példa. A Medián 2006-os felmérését 2018-ban értékelte Juhász Gábor a közösségi médiában.⁹ Gondolatait idézem: „Hogyan lehet mérvadó egy olyan felmérés, amely olyan dologról szól, amelyet az emberek nem ismernek, többnyire, csak találgatásaik és sztereotípi-áik vannak róla? Nagyon kevesen tudnák felsorolni a tájékozottabb emberek közül is, az MTA szervezeti felépítését, a kutatóintézetek, egyetemek és az Akadémia kapcsolatrendszerét, az akadémiai státuszok finanszírozási menetét és annak feltételrendszerét, az akadémikusok tényleges tevékenységét és kötelezettségeiket, a rendes és levelező tagság közti különbséget! Valljuk be, annyi az elképzelésük róla, hogy okos, többnyire idősebb emberek kutatgatnak, beszélgetnek, előadásokon okosakat mondanak, időnként új tagokat választanak maguk közé! Az átlagember számára ez egy zárt, »misztikus« és érdektelen közösség, akik úgy elvannak, és a népet nem zavarják! Hogy napi szinten mit tesz az Akadémia, kik is az akadémikusok és kiket hisznek annak, mit tesznek és mit kellene tenniük azért, hogy megkapják az illetményüket, és mi az valójában, (bér, életjáradék, kutatási eredmény »prémiuma«) fogalmuk sincs. Amire nincs rálátása az embereknek, az aligha van jelen a napi gondolataik között, mint minősítéseik tárgya! Ne feledjük, ez egy 12 évvel ezelőtti felmérés! Most, hogy a legújabb viták is rávilágítottak az AKADÉMIA belső ügyeire, lehet, hogy más lenne a felmérés eredménye,

mert felmerül a gyanú, hogy az intézmény egy jól jövedelmező elfekvő, sok »tudós« számára és ellenőrizhetetlen, protekcionista kifizetőhely.”

Jakab András egyetemi tanár is erősen kritizálja az Akadémiát, írásából bővebben idézek: „Tekintettel azonban arra, hogy az akadémikusi cím nem egyszerűen a tudományos érdemek elismeréséről szól, hanem relatíve magas havi tiszteletdíj (életjáradék) és az MTA más funkcióihoz társuló döntési-igazgatási jogosítványok járnak vele, szükségszerűen nemkívánatos irányt vehetnek a kiválasztási folyamatok. A tudományos kiválóság mellett az egyéb szempontok erősödnek: egyrészt a belépni vágyók nem csupán kitüntetését látják az akadémikusi címben, másrészt a tagok sem csupán elismerést osztanak, hanem – az intézmény minden ezzel ellentétes érdeke és erőfeszítése ellenére – tudománypolitikai, sőt akár személyes viszonyokon alapuló szempontok is megjelenhetnek. Ez utóbbiról az MTA folklorja számos történetet ismer... Ráadásul az akadémikusi cím várományosait a tudománypolitikai jogosítványok és talán a magas tiszteletdíj kilátása akár a szorosan vett tudományos szempontokon túlmutató, netán azokat háttérbeszorító lobbizásra is ösztönözheti. Ezek nem csupán emberileg kedvezőtlen folyamatok, hanem általában mondanak ellent a tudomány ideális, meritokratikus működésének, továbbá a kooptációs kiválasztási mechanizmussal újratermelődnek (ti. maguk közé választanak új tagokat külső kontroll és transzparens kritériumok nélkül).” (Jakab, 2017)

Az imént hivatkozott Jakab András professzor az ELTE honlapján (is) olvasható írásában Polónyi István oktatáskutatót idézi, „A tudomány és a felsőoktatás egy minőségibb rendszeréről” szóló írását, amely eredetileg a Jogelméleti Szemlében látott napvilágot, 2011-ben (Polónyi, 2011). Polónyi lényegében a klasszikus tudós társasági funkción kívül minden más funkciót leépítene: „A magyar Akadémia lényegében egy »ügy-felejtett« államszocialista monopólium, amelynek monopolisztikus szerepén az idő már régen túl lépett, viszont amelyet a legutóbbi akadémiai törvénymódosítás is megszilárdított. A rendszerváltás után az új akadémiai törvény az Akadémia szocialista rendszerbeli funkcióit nagyrészt fenntartotta: megmaradt a kvázi tudományos minisztérium funkció és a kutatóhálózat-fenntartó szerep is. [...] Nem szűnt meg az akadémiai tagok és a tudományos címek – a fejlett világon példanélküli – illetményezése sem. Ezek az intézmények a hazai tudományt hierarchizálják. S így a hazai tudományt a verseny helyett az akadémia által konstruált hierarchia uralja. [...] A tudománypolitikai kontroll alól és a piactól is menekülő, öngazgató hazai tudományos kutatás nincs rákényszerítve a társadalmi és gazdasági hasznosulási elvárásokkal történő szembesülésre. [...] Az MTA doktora cím a rendszerváltást követően ugyan elvesztette ideológiai megbízhatóság-szűrő, káderkiválasztó szerepét, azonban helyette a bennfentesek, az akadémiai pozícióban lévők beengedőszűrőjeként funkcionál – mintsem a minőség szűrőjeként. [...] Nem csak az akadémiai címek hegemón szerepe példa nélküli a világban, hanem az ezeknek a címeknek az adófizetők pénzéből történő – teljesítménykövetelményektől független – illetményezése is. [...] Ezeknek a juttatásoknak az az alapvető problémája, hogy a mai, tényleges teljesítmények helyett múltbeli érdemeket díjaznak.”¹⁰

Az Akadémián belül különösen aggasztó a közgazdaságtudomány akadémikusainak helyzete. Nemzetközi térből jóformán láthatatlanok, alacsony teljesítményeik e tanulmány hivatkozásaiban is bemutatásra kerültek¹¹. Évtizedekkel korábban Valentinyi Ákos is utalt a

magyar közgazdaságtudomány zsákutcájára.¹² De született további mélyelemzés is a hibák feltárására, és az akadémiai rendszer megreformálására.

Fertő Imre professzor az MTA IX. osztályán belül az 1990 és 2025 közötti levelező tagsági jelölési folyamatokat vizsgálta meg, mivel az MTA levelező tagságának odaítélési mechanizmusa központi kérdés a hazai tudományos életben. Fertő kvantitatív elemzés során világossá tette, hogy a tudományos teljesítmény (publikációk, idézettség) csupán mellékszereplő. A főszerepet az informális kapcsolati hálók játsszák: a sikeres jelölések mögött rendre erős támogató hálózat áll. A kiválasztási folyamat tehát nem elsősorban meritokratikus elvek alapján működik, hanem informális alkuk és kapcsolati tőke alapján. Az intézményi kötődések, valamint a demográfiai tényezők, mint például a nem és életkor, marginális szerepet kapnak csupán. A tanulmány igazolja, hogy komoly intézményi reformokra van szükség ahhoz, hogy az akadémiai kiválasztás valóban a tudományos teljesítményre, és ne informális kapcsolatokra épüljön (Fertő, 2025).¹³ Levonható Fertő írásából az a következtetés, hogy az MTA akadémiai kör a saját minőségi publikációk és nemzetközi reputációja hiányában kerül az utánpótlás (levelező tagság, MTA doktorok) bekerülése során a tudományos érdemalapú felvételeket, helyette – helytelenül – saját kapcsolati-ideológiai hálójából merit.

TÉNYEK, TÉVHITEK, MEGOLDÁSI PONTOK

Vajon, ha tudtak volna az Magyar Tudományos Akadémia által fizetett közvélemény-kutatásban szereplő megkérdezettek az MTA belső visszasságairól, elavult, nem érdemalapú pályázati rendszereiről, akkor is így értékelték volna?

A hamis akadémiai interpretációk cáfolata helyett most már széles körű szakmai összefogásra lenne szükség, hogy a kutatók tudományos előmenetele, a kutatási pályázatok elbírálása ne politikai szimpátia, hanem valós teljesítmény alapján történjen. Szükség van az objektív tudományometriai teljesítménymérésekre építő rendszer gyakorlati bevezetésére, hiszen a törvény szerint az állami költségvetési források elosztása és az akadémiai tagság szigorú, mérhető tudományos eredményekhez kötött. Sajnos, az MTA jelenleg az erőforrásait, amelyeket az államtól kap és amelyek fölött semmilyen, még az alapvető feladatainak ellátására rákérdező ellenőrzést sem tűr, az előző kormány gyengítésére használta fel, lejáratta az előző politikum és a kormány intézményeit, sőt, a nemzet érdekeit szolgáló élvonalbeli kutatásokat végzőket kizárja. Egy-egy elutasított pályázat mögött nem is annyira a kutató személye, annak kvalitása áll, hanem az a szakterület, kutatási irányultság, amely az MTA jelenlegi tagságának nincs ínyére. Óhatatlanul felmerül egy átfogó akadémiai törvény megalkotása, és vele egyidejűleg az egyetemi kutatóhelyek, a Magyar Kutatási Hálózat és a Magyar Akkreditációs Bizottság jogköreinek további erősítése. Az Akadémia ellenében.

MILYEN FELTÉTELEK TELJESÜLÉSE ESETÉN LEHET A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA A „NEMZET TANÁCSADÓJA”?

Néhány nappal a Tisza Párt választási győzelme után az MTA három vezetője – elnöke, főtűkára és főtűkárhelyettese – máris kifejezésre juttatta, hogy az Akadémia a nemzet tanácsadója-

ként teljes tudásbázisával, a teljes magyar kutatási szféra bekapcsolásával a megalakuló új kormány rendelkezésére állna.¹⁴ Az MTA akadémikusainak tudományos teljesítményét azonban már a világszínvonalon is 71 százalékos lemaradás jellemzi, nem is beszélve a világszínvonalal való összevetésükről.¹⁵ Sőt az érték- és teljesítményalapú, átlátható, illetve demokratikus működésük is foghíjas. Ez utóbbi legújabb szemléletes példája a Tisza-kormánytól bejelentett együttműködési szándék, amely a rövidesen sorra kerülő akadémiai közgyűlési felhatalmazása nélkül,¹⁶ és a 17 ezer fős köztisztviselési tagság bárminemű véleményének kikérése nélkül történt. Az MTA, mint problémás intézmény markáns szerepe az új kormányzati tudománypolitikában máris a kontraproduktivitás esélyét vetíti előre. Intő jel, hogy annak idején a Fidesz-kormányhoz is hasonló felajánlásokkal közelítő MTA bizony alig javított a magyar tudomány nemzetközi láthatóságán, rajta keresztül az ország gazdasági és társadalmi versenyképességén, a gazdasági és társadalmi kormányzati döntések tudományos megalapozottságán.

És szögezzük le: az MTA akadémikusai nem azonosak a magyar tudósok közösségével, így az MTA három vezetőjének felajánlása ballaszt. A legnagyobb probléma az önkritika hiánya, és a megújulás igényének fel nem ismerése. A nem érdemalapú (teljesítménydeficit) és átláthatatlanul működő Akadémia reformok nélkül kíván egy újabb politikai vezetés nyakára koloncként települni. A rendszerváltozás négy évtizedében, kormányról-kormányra elsikkadt annak megvizsgálása, hogy az MTA tagjai mi alapján aggatják magukra a különböző címeteket. A tudománynak szabadnak kell lenni, de ez csak akkor lehetséges, ha nagy tudású, nemzetközileg (nem csak egymás között) is elismert, erkölcsileg feddhetetlen tudósok gyakorolják. És működik a demokratikus ellenőrzés felettük. Az akadémiai szabadság ne egy korlátlan uralmat, ne egy szellemi terrort jelentsen az akadémia kívüli, „belső körhöz” nem tartozó tudósokkal szemben. Nem voltam soha a tudományos szabadság ellen, ha azt megfelelő emberek gyakorolják, objektív módon, értékalapon és demokratikus ellenőrzés mellett.

IRODALOMJEGYZÉK

- A magyar társadalom továbbra is a tudósokban és a Magyar Tudományos Akadémiában bíz a legjobban. Medián felmérés az MTA megbízásából. 2026 https://mta.hu/mta_hirei/a-magyar-tarsadalom-tovabbra-is-a-tudosokban-es-a-magyar-tudomanyos-akademiaban-bizik-a-legjobban-115210
- A Magyar Tudományos Akadémia társadalmi megítélése Országos reprezentatív közvélemény-kutatás. Medián, 2026 https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2026/Medi%C3%A1n_MTA_survey_202601.pdf
- Csányi Gergely - Giczi Johanna (2016): A foglalkozások presztízse. Mikrocenzus 2016. Központi Statisztikai Hivatal https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mikrocenzus2016/mikrocenzus_2016_13.pdf#page=7.99
- Collier, C. W. (1992). Intellectual authority and institutional authority. *Inquiry*, 35(2), 145-181. <https://scholarship.law.ufl.edu/facultypub/677/>
- Fairweather, J. S. (1988). Reputational quality of academic programs: The institutional halo. *Research in Higher Education*, 28(4), 345-355. <https://link.springer.com/article/10.1007/BF01006403>
- Fertő Imre (2025): Meritokrácia vagy informális hálózatok? Az MTA levelező tagságának odaítélési mechanizmusáról. *Külgazdaság*, LXIX. évf., 2025. november-december, 78–113. o. <https://doi.org/10.47630/KULG.2025.69.11-12.78>
- Freund Tamás (2025): Elnöki tájékoztatás Schmidt Mária írásával kapcsolatban. *Magyar Tudományos Akadémia*, 2025. 04. 15. https://mta.hu/mta_hirei/elnoki-tajekoztatas-schmidt-maria-irasaval-kapcsolatban-114349

- Jakab András (2017): A Magyar Tudományos Akadémia funkciói és intézményi reformlehetőségei. A tanulmány előtalálási helyszíne: Kézirat formában az ELTE honlapján. https://jog.tk.elte.hu/uploads/files/03_JakabA.pdf
- Kollár László - Csuka Gyöngyi - Holl András - Ladányi Gusztáv (2025): Az MTA akadémikusairól. MTA (az elemzés hivatalos összefoglalója: Az akadémikusok tudományos teljesítménye kiemelkedő a kutatók között). Magyar Tudományos Akadémia honlapja https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2025/Akademikusok_publikacios_teljesitmenye.pdf https://mta.hu/mta_hirei/az-akademikusok-tudomanyos-teljesitmenye-kiemelkedo-a-kutato-kozott-114783
- Kutatás az MTA társadalmi megítéléséről, Nézőpont Intézet, 2021 https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2026/MTA-kutatasi_beszamolo_NEZOPONT_2021.pdf
- Lánczi András (2025): A Magyar Tudományos Akadémián elmaradt a rendszerváltás (interjú). Magyar Nemzet, 2025. 05. 20. <https://magyarnemzet.hu/belfold/2025/05/lanczi-andras-a-magyar-tudomanyos-akademian-elmaradt-a-rendszervaltas>
- Lentner Csaba (2025, a.): A Magyar Tudományos Akadémia megújításáért Polgári Szemle, 21. évf. 1–3. szám, 2025, 5–12., DOI: 10.24307/psz.2025.0501 <https://polgariszemle.hu/archivum/234-2025-majus-21-evfolyam-1-3-szam>
- Lentner Csaba (2025, b.): A Magyar Tudományos Akadémia megújításáért II. Polgári Szemle · 21. évfolyam 4–6. szám, 2025, 5–29., DOI: 10.24307/psz.2025.0901 <https://polgariszemle.hu/archivum/239-2025-oktober-21-evfolyam-4-6-szam>
- Lentner, Csaba (2026): Do Members of the Hungarian Academy of Sciences Exhibit Competitive Performance? – A Scientometric and Empirical Analysis *Polgári Szemle · 22. évfolyam 1–3. szám, 2026, 184–219.*, DOI: 10.24307/psz.2026.0312 <https://polgariszemle.hu/aktualis-szam/246-nemzetkozi-kapcsolatok-tortenelem/1410-do-members-of-the-hungarian-academy-of-sciences-exhibit-competitive-performance-a-scientometric-and-empirical-analysis1>
- Ludassy Mária: A szuverenitás fogalmának esztörténetéhez: liberalizmus vs. demokrácia. In: Takács Péter (szerk.): Az állam szuverenitása: eszmény és/vagy valóság-Interdiszciplináris megközelítések, Gondolat MTA TK JTI-SZE DFK, Budapest-Győr 2015. főleg 63-64.
- Mondak, J. J., Carmines, E. G., Huckfeldt, R., Mitchell, D. G., & Schraufnagel, S. (2007). Does familiarity breed contempt? The impact of information on mass attitudes toward Congress. *American Journal of Political Science*, 51(1), 34-48. https://www.researchgate.net/publication/227773943_Does_Familiarity_Breed_Contempt_The_Impact_of_Information_on_Mass_Attitudes_toward_Congress
- UK Government Department for Culture, Media and Sport: Research and analysis What works to engage library non-users. Published 10 July 2025. <https://www.gov.uk/government/publications/what-works-to-engage-library-non-users>
- Park, S., Yang, D., Cha, H., & Pyeon, S. (2020). The halo effect and social evaluation: How organizational status shapes audience perceptions on corporate environmental reputation. *Organization & Environment*, 33(3), 464-482. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1086026619858878>
- Polónyi István (2011): A tudomány és a felsőoktatás egy minőségibb rendszeréről. *Jogelméleti szemle*, 1, 1-9, 2011. <http://jesz.ajk.elte.hu/polonyi45.html>
- Siano, A., Siglioccolo, M., Della Volpe, M., & Addeo, F. (2013). Location image “halo effect” on museum image: an exploratory survey of British Museum visitors. *Sinergie Italian Journal of Management*, 31(May-Aug), 121-137. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=it&user=cIK7ZKQAAAAJ&citation_for_view=cIK7ZKQAAAAJ:Tyk-4Ss8FVUC
- Tóth István György (2009): Bizalomhiány, normazavarok, igazságtalanságérzet és paternalizmus a magyar társadalom értékrendszerében A gazdasági felemelkedés társadalmi-kulturális feltételei című kutatás zárójelentése. TÁRKI Kutatás https://www.tarki.hu/hu/research/gazdkult/gazdkult_elemzeszaro_toth.pdf
- Reszkető Petra – Váradi Balázs (2000): Elöl-hátul doktor. 2000. Irodalmi és társadalmi havi lap. 1989/5. <https://ketezer.hu/2002/05/elol-hatul-doktor/>
- Romsics Ignác (2025): Válasz Lánczi Andrásnak. Magyar Tudományos Akadémia, 2025. 05. 25. https://mta.hu/mta_hirei/valasz-lanczi-andrasnak-114426

Valentinyi Ákos, A tudomány piaca és a hazai közgazdaságtan, *Buksz*, 12.2 (2000) 144–150. https://www.kornai-janos.hu/media/about/reviews/BUKSZ_2000_Tel_Csaba_Laszlo_A-vilagpiac-es-a-magyar-kozgazdasagtan.pdf

JEGYZETEK

- 1 A legfrissebb, 2025-ös és 2026-os MTA tagválasztási és doktori pályázati rendszerben (is) a pályázók, illetve a beválasztottak közötti teljesítmények erősen szórtaak, mondhatni szignifikáns (minőségi többletet mutató) különbségek jobbra a be nem választottak, illetve az elutasítottak javára állnak fenn.
- 2 Tettek már hasonlót, amikor a krónikus teljesítményhiányuk került pellengérré. Akkor, hogy a létjogosultságukat és állami támogatásra jogosultságukat igazolják ugyancsak egy félrevezető adatsort közöltek, amelynek cífo-lata itt (is) olvasható: <https://mandiner.hu/belfold/2025/10/a-magyar-tudomanyos-akademia-serto-megjelo-lesselel-utalt-kariko-katalinra-belulrol-mar-nem-lehet-megreformalni-az-mta-t>
- 3 Dokumentálásként: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2025/07/lentner-csaba-egy-arctalan-elnyomo-intezmeny-ellen-harcolok-2> Lásd még a megfélemlítés légköréről egy anonim akadémikus nyilatkozatát: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2025/06/reform-mta-magyar-tudomanyos-akademia>
- 4 A nemzetközi térben való relatív visszaesést lásd a már hivatkozott tanulmány 1. sz. táblázatában: https://polgariszemle.hu/images/content/pdf/PSZ_2025_02_beliv.pdf (lásd 1. sz. táblázat)
- 5 Mái nagyobb az esélye egy rektori, doktori iskola vezetői, vagy bármilyen más egyetemi vezetői posztot elnyernie annak, aki MTA doktori, vagy akadémikusi pozícióval bír. Akit pedig befogad az MTA belső köre, annak befogadása ideológiai (vagy baráti, illetve azonos szellemi körhöz tartozás) alapon történik elsősorban, mely után az Akadémián uralkodó szellemiséget az MTA-ra befogadott tovább visz, érvényesít az egyetemi vezetői állásában, hiszen az egyetemi akkreditációkban, Lendület és más pályázatokban az Akadémia máig döntési pozícióban van.
- 6 Részleten kifejtve: <https://index.hu/belfold/2025/10/17/lentner-csaba-kozgazdaszprofesszor-polgari-szemle-mta-mukodese-alaptovereny-ellenes/?token=997bbef60e8347ce1c2521a319dccc0ad>
- 7 Szélesebb közéleti kontextusba helyezve: <https://mandiner.hu/belfold/2025/07/lentner-csaba-az-akademikusok-az-osszes-eroforrasukat-arra-osszpontositjak-hogy-a-kormanyt-gyengitsek>
- 8 A zsarnokokról, a népszuverenitás kihasználásáról, akadémiai összefüggéseiről lásd pl. Ludassy Mária (2015) írását.
- 9 <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2176889935889593&type=3>
- 10 https://jog.tk.elte.hu/uploads/files/03_JakabA.pdf
- 11 Visszaulva: <https://polgariszemle.hu/aktualis-szam/246-nemzetkozi-kapcsolatok-tortenelem/1410-do-members-of-the-hungarian-academy-of-sciences-exhibit-competitive-performance-a-scientometric-and-empirical-analysis1> DOI: 10.24307/psz.2026.0312
- 12 Valentinyi Ákos, A tudomány piaca és a hazai közgazdaságtan, *Buksz*, 12.2 (2000) 144–150.
- 13 Fertő Imre (2025): Meritokrácia vagy informális hálózatok? Az MTA levelező tagságának odaítélési mechanizmusáról. *Külgazdaság*, LXIX. évf., 2025. november-december, 78–113. o. <https://doi.org/10.47630/KULG.2025.69.11-12.78>
- 14 https://mta.hu/mta_hirei/a-magyar-tudomanyos-akademia-kozlemeny-115309 (Freund, Kollár, Erdei, 2026)
- 15 Lásd a már hivatkozott forrásról: https://polgariszemle.hu/images/content/pdf/PSZ_2025_02_beliv.pdf
- 16 Időközben, 2026. május 5-én és 6-án megtörtént a közgyűlés, amelyre a leendő miniszterelnök is ellátogatott, beszédet mondott. Egyelőre úgy tűnik, hogy az MTA a működése átláthatatlanságára és tagjainak teljesítményhiányára utaló kritikákat sikeresen hátrította, úgy, hogy az előző kormányt és az Akadémia kritikussait a tudomány szabadságának korlátozásával vádolta meg. A citált hivatkozásokban viszont bőségesen kifejtésre került, hogy a tudomány szabadsága csak az MTA tagság által „jönak gondolt” belső körre vonatkozik, tehát csak maguk között értelmezik, a köreikhez nem tartozó pályázókra, szellemi irányzatokra már nem. Ami pedig a teljesítmények megkövetelését jelenti, az nem minősíthető az MTA belügyeibe való beavatkozásnak.